

בחירות מקומיות

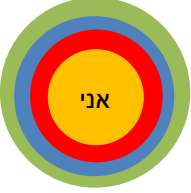
מערך שיעור

מידע למורים

<p>בשיעור זה נדון במשמעות של השתתפות בבחירות המקומיות כאחריות אזרחית ראשונה במעלה. אפשרות הבחירה למועצה מקומית ולכנסת הן אחד היסודות של החברה דמוקרטית והן מבטאות את יכולתם של האזרחים להשפיע על חייהם, על דמות היישוב שהם חיים בו ועל דמות המדינה. בשיעור נבחן עם התלמידים מהי רשות מקומית, מה הציפיות שלנו ממנה וכיצד אנחנו יכולים להשפיע.</p>	<p>תיאור קצר של השיעור</p>
<p>כיתות ה'–ו'</p>	<p>קהל יעד</p>
<ul style="list-style-type: none"> • פתחנו את ירושלים בשבת, כרוז בחירות, 1992 • הפעם זה יקרה בירוחם, כרוז בחירות לראשות מועצת ירוחם • חולדאי מעשן את תל אביב, כרוז בחירות מטעם מפלגת הירוקים 	<p>פריטי מקור שהשיעור מתבסס עליהם</p>
	<p>אורך הפעילות</p>
<ul style="list-style-type: none"> • תשדיר לעידוד הבחירות ברשויות המקומיות • לחיות יחד בישראל – כותר, חומר רקע על תפקיד הרשות המקומית • הבחירות לרשויות המקומיות – מט"ח • מצגת – הבחירות לרשויות המקומיות 	<p>חומר רקע למורה</p>
<ul style="list-style-type: none"> • מחשב לכל זוג תלמידים • מקרן 	<p>ציוד והכנות מוקדמות</p>

מהלך השיעור

תיאור הפעילות	מהלך ההוראה
	<p>פתיחה במליאה</p>

תיאור הפעילות	מהלך ההוראה
<p>לוח מעגלי זהות לדוגמה:</p> <div style="display: flex; align-items: center; justify-content: center;"> <div style="margin-right: 20px;"> <p>אני כיתה\משפחה שכונה יישוב מדינה</p> </div> </div> <p>נפתח:</p> <p>כולנו חלק ממעגלים חברתיים כלשהם, מקצתם קרובים יותר, כמו המשפחה והכיתה שלנו, ומקצתם קרובים פחות, כמו תושבי העיר והמדינה. למרות המרחק הפיזי, כל אחד מאיתנו משפיע על הסביבה שהוא חי בה. לדוגמה: אם איש מאיתנו לא ידאג לסדר וניקיון בכיתה לא נוכל לשמור על סביבת לימודים נקיה ומהנה.</p> <p>נשאל: כיצד אנו יכולים להשפיע על העיגולים הרחוקים יותר של קבוצות ההשתייכות? נבקש מהתלמידים לתת דוגמאות.</p> <p>נרחיב ונאמר כי אחת הדרכים המקובלות בחברה דמוקרטית להשפעה ומעורבות אזרחית היא בחירות. הבחירות לרשויות המקומיות נערכות אחת לחמש שנים, ובהן מצביעים בשני פתקים – פתק אחד לראשות המועצה ופתק אחד לרשימה למועצה. הבחירות לכנסת נערכות אחת לארבע שנים, ובהן בוחרים ברשימה מפלגתית.</p> <p>נספר לתלמידים כי השיעור היום יעסוק בבחירות לרשויות המקומיות ובחשיבותן. נשאל:</p> <ul style="list-style-type: none"> • מהי רשות מקומית? • לדעתכם, אילו תחומים נמצאים באחריות הרשות המקומית? • מהן החובות והזכויות שלי כתושב/ת רשות מקומית? <p>נסביר לתלמידים על ההבדלים בין הרשויות מקומיות בישראל (ראו הסברים להלן) ונברר איתם לאיזה סוג רשות מקומית שייך הישוב שבו הם גרים. לאחר מכן, נחשוב עם התלמידים ונפרט כיצד פועלה ותפקודה של הרשות המקומית משפיע עלינו בחיים היום-יום. בקשו מהתלמידים להביא דוגמאות מחיי היום-יום. תוכלו להיעזר בדוגמאות הבאות:</p> <p>תשתיות – היכן יהיו מעברי חצייה בשכונה שלי? באיזה מבנה תפעל</p>	

תיאור הפעילות	מהלך ההוראה
<p>תנועת הנוער שלי? חינוך – מתי ישפצו את פינות הישיבה בבית הספר? האם ירכשו מחשבים וציוד הוראה מתקדם? תברואה – כמה פעמים בשבוע ובאילו שעות מפנים את האשפה ברחוב שלי? האם ישנם פחי מיחזור ברחוב שלי? גינון – האם יש ספסלים בפארק ביישוב? מתי ישתלו דשא חדש? רקע למורה: בישראל פועלות כ-250 רשויות מקומיות, המהוות את מוסד השלטון המנהל את החיים ביישוב ודואג לצורכי התושבים. הרשויות מחולקות לשלושה סוגים עיקריים: עירייה, מועצה מקומית ומועצה אזורית. עירייה: הרשות המקומית שמנהלת את ענייני העיר. זו הרשות המקומית הגדולה ביותר. בראשות העירייה יושב ראש העירייה ותחתיו מועצת העיר. מועצה מקומית: רשות מקומית קטנה מעירייה. אחראית לניהול היישובים שאינם מוכרים כערים מסיבות שונות כמו רמת הפיתוח, גודל האוכלוסייה ועוד. בראש המועצה המקומית עומד ראש מועצה ולצידו חברי מועצה. מועצה אזורית: מאגדת כמה יישובים, לרוב בעלי אופי כפרי. יישובים אלו מאוגדים במסגרת מועצה אזורית מטעמים של יעילות או מטעמי תקציב, כלומר, משום שאין ביכולתם לספק לעצמם את כל השירותים שהם זקוקים להם. בראש המועצה האזורית עומד ראש מועצה ולצידו חברי מועצה. הרשות המקומית כפופה למרכז השלטון המקומי במשרד הפנים, אשר כפוף לממשלת ישראל. הרשות המקומית אמונה על ניהול הרשות בתחומי התשתיות, החינוך, התברואה, הבנייה ועוד. ניהול תחומים אלו נעשה על ידי גביית מיסים מתושבי העיר והעסקים בה. על פי "חוק הרשויות המקומיות", כל תושב עיר מעל גיל 17 זכאי להצביע בבחירות לרשויות המקומיות. כאמור, הבחירה נעשית בשני פתקים: פתק צהוב לבחירת ראש הרשות המקומית, פתק לבן לבחירות רשימה לעירייה / מועצת הרשות המקומית.</p>	

תיאור הפעילות	מהלך ההוראה
<p>נשאל את התלמידים: כיצד נדע למי להצביע? איך נדע מה כל מתמודד או רשימה מציעים לי?</p> <p>נסביר כי הבחירות מלוות בתעמולה רבה, כדי לעודד את האזרח לצאת ולהצביע ובכך להשפיע על ההרכב של מועצת הנבחרים. כל רשימה מנסה לשכנע את הבוחר להצביע לה באמצעות כרזות, תשדירים ומדיה דיגיטלית, שעוסקים בנושאים שמעניינים את תושבי היישוב: ניקיון, מיסים, חינוך, תרבות ועוד.</p> <p>כעת, הקרינו לתלמידים את כרזות התעמולה הבאות זו אחר זו ובקשו מכל תלמיד להתייחס לשאלות המנחות בנוגע לכל פריט בתום ההקרנה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • פתחנו את ירושלים בשבת, כרוז בחירות, 1992 • הפעם זה יקרה בירוחם, כרזת בחירות לראשות מועצת ירוחם • חולדאי מעשן את תל אביב, כרזת בחירות מטעם מפלגת הירוקים <p>שאלות מנחות:</p> <ul style="list-style-type: none"> • מהו סוג התעמולה שראינו? • מי עומד מאחורי פרסום הפריט? • האם הפרסום שלילי הוא חיובי? • האם הכרזה משכנעת אותנו להצביע לעומד מאחוריה? כיצד היא עושה זאת? • כיצד עיצוב הכרזה תורם למסר שלה? התייחסו לצבעים ולבחירת המילים בכרזה. 	
<p>נחלק את התלמידים לקבוצות.</p> <p>חברי כל קבוצה ישבו מול מחשב, ויחשבו יחד על נושא שדרוש בו שינוי ביישוב או בשכונה שבה הם גרים. לאחר מכן, כל קבוצה תיעזר באתר Canva ותכין כרזה הקוראת לראש המועצה או למועמדים למועצת העיר להשפיע ולשנות. עודדו את התלמידים להשתמש במרשתת, לחפש מידע ותמונות בנושא שבחרו. כמו כן, ניתן לחפש מידע על נציגים המשתתפים בבחירות לרשות המקומית שלנו ועשויים להוביל את הנושא שמעניין אותם.</p>	<p>פעילות יצירה בזוגות</p>

תיאור הפעילות	מהלך ההוראה
<p>מידע למורה: מדריך שימוש בכלי Canva.</p> <p>עודדו את התלמידים לחשיבה ביקורתית על הסביבה שהם גרים בה, לדוגמה בנושאים אלה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • אי-פינוי אשפה • מעברי חצייה מסוכנים • מחסור במקומות בילוי • פארקים לא-מטופחים • היצע של חוגים ופעילויות פנאי למשפחות • תחבורה ציבורית <p>לאחר מכן, כל קבוצה תציג את הכרזה שלה בפורום הכיתתי.</p>	
<p>לעידוד הבחירות ברשויות המקומיות ונסכם:</p> <p>בשיעור למדנו מהי רשות מקומית וראינו דוגמה לתעמולת בחירות. ראינו שביישוב שאנו גרים בו ישנם לא מעט דברים שהיינו רוצים לשנות, ודברים רבים שהיינו רוצים שימשיכו כמו שהם. ההשתתפות בבחירות משפיעה על חיי היום יום שלנו ושל סביבתנו. המועצה שתיבחר לעמוד בראש היישוב היא זו שמתווה את המדיניות ואת העשייה הציבורית לחמש השנים הבאות. על ידי בחינה ביקורתית של הנושאים שמעניינים אותנו אנו יכולים לבדוק מי מהרשימות למועצה תפעל בדרך המיטבית למעננו, ולבחור בהתאמה לכך ביום הבחירות. הסבירו לתלמידים כי לפנייהם עוד כמה שנים עד שיוכלו לבחור. עודדו אותם להציג את הכרזה שלהם בבית ולשאול את ההורים למי הם מצביעים, ולמה.</p>	<p>סיכום 5 דק</p>